

26.77x20.52	1/3	עמוד 1	ידיעות אחרונות - 24 שעות	10/12/2013	40069146-0
דפנה שבילי זה - 5572340					

צער גידול הורים

לטפל בהורים המזדקנים זאת המצווה הכי גדולה שיש. אבל ישראל לא ערוכה לגידול החד בתוחלת החיים ובמספר החולים הסיעודיים. אלפי משפחות שגם ככה לא סוגרות את החודש נאלצות לשלם מאות אלפי שקלים לטיפול ביקיריהן, להילחם בחברות הביטוח ובאדישות של המדינה. והמצב רק יילך וייעשה יותר גרוע

איריס ליפשיץ-קליגר | עמ' 4

27.46x28.24	2/3	4 עמוד	ידיעות אחרונות - 24 שעות	10/12/2013	40069226-9
דפנה שבילי זה - 5572340					

שיבה? טובה?

איריס ליפשיץ-קליגר

אירית: "לקלח אותה, להחליף חיתולים, לצחצח לה שיניים, להאכיל אותה ולשמוע אותה זועקת מכאבים. הסבל הוא נפשי, פיזי וכלכלי, ואני עוד אמת לשתי ילדות צעירות"

על ידי הביטוח הלאומי במקסימום קצבה, אבל הסכום עומד על 2,500 שקל בלבד. זה אפילו לא מחצית מעלות הטיפול. ואני עוד לא מדברת על העובדה שצריך לעבור על החוק, כי המשרדים שמטפלים בעובדים הזרים טוענים שוב ושוב שאין להם כוח אדם, ואנחנו צריכים למצוא מעת לעת עובד נר בלי אישור.

למזלה של אירית, לאביה היה ביטוח סיעודי פרטי, ובנוסף לפנסיה שהוא מקבל מספיק הסכום לטיפול בו. גם זה, מדגישה אירית, "רק אחרי מלחמה של ממש – הגשת עוד ועוד טפסים, הנפקת אישורים ובדיקות משפילות של רופאים שדורשים ממנו לגרוב גרב למרות שהוא לא מסוגל לזוז, רק כדי לקבוע אם הוא סיעודי – ובזכות העובדה שאחי עורך דין".

המציאות שמתארת אירית מוכרת ליותר ויותר

לשירותי הרווחה במקום מגוריי עד שמצאנו סידור לחמותי ועכשיו היא מתגוררת בבית אבות, בעלות של כ-13 אלף שקלים. לפני כן ההוצאות הגיעו לכמעט 30 אלף שקל בחודש רק עליה – השגחה סביב השעון, שהות בבית יקר יותר, תרופות וטיפולים, כשבמקביל עדיין הייתי צריך לגדל את הבנות שלנו ולטפל בהוצאות השוטפות של הבית".

אירית, בת 40 מתל-אביב, נמצאת במצב מורכב לא פחות. יחד עם שני אחיה היא סועדת בשנתיים האחרונות את הוריה הקשישים, ובמקביל צריכה להמשיך בשגרה ולגדל את ילדיה. "לא לכולם יש את הכסף להחזיק סוללת מטפלות בבית", היא אומרת. "וגם כשמקבלים עזרה מהביטוח הלאומי הוא מוקצב בשעות. כמי שגם יש לה משפחה לגדל זה נטל כבד מאוד, נפשית, פיזית וכלכלית". בכל סוף שבוע מגיעה אמה של אירית לביתה, והיא מטפלת בה במשרה מלאה. "זה אומר לקלח אותה כמה פעמים ביום, להחליף לה חיתולים, לצחצח לה שיניים, להאכיל אותה ובעיקר לביכות בסתר כשהיא מנסה לישון ולא מצליחה ורק זועקת מכאבים", היא אומרת בכאב. "הסבל הנפשי הוא מעבר לקצה גבול היכולת שלי, ואני עוד אמת לשתי ילדות צעירות. איך אפשר בכלל להתפנות לטיפול בהן?"

האם, שעבדה כרופאה, הפרישה במשך שנים כחוק כספים לטובת פוליסה סיעודית מקופת החולים. אבל אם תחליט לתבוע כעת את המגיע לה, תקבל גמול סיעודי רק לשלוש שנים, משום שאלה התנאים שעליהם חתמה עוד לפני שבכלל העלתה בדעתה שתגיע למצב כזה. "אמא הוכרה

ומרים על העלייה המתמשכת בתוחלת החיים שהיא מבורכת. אחרי הכל, כמעט כולנו היינו רוצים לחיות לנצח, וכל שנה נוספת על פני האדמה היא מתנה. אבל הקדמה הטכנולוגית והרפואית שמצליחה להאריך את חיינו, הופכת עקב בצד אגודל גם לנטל על אלפי משפחות.

הורים מסורים שבקושי סוגרים את החודש, הופכים בבת אחת גם למטפלים במשרה מלאה בהוריהם ההולכים לאיבוד במבוך הזיקנה – קשישים שבמקרה הטוב מתקשים להתמודד עם המפלצת הביורוקרטית ובמקרה הפחות טוב גופם קורס והם הופכים לסיעודיים. במקרים כאלה קורסים ילדיהם תחת הנטל הכלכלי, ואין מושיע. "מדובר באלפי שקלים בחודש", אומרים הילדים שמטפלים בהוריהם, "שלא לדבר על הון מן שנגזל מאיתנו בכל יום והמלחמות מול הביורוקרטיה האינסופית כדי לקבל את הזכויות האלמנטריות שמגיעות לכל חולה סיעודי. ועוד לא דיברנו על העול הנפשי. אין דבר עצוב יותר מאשר לסעוד את ההורה שלך".

מאבק בכל החזיתות

ראובן מיכאלי ממושב ציפורי, נשוי ואב לשתי בנות, מצא את עצמו באמצע החיים נאבק בכל החזיתות, בלי תחמושת. מצד אחד אשתו חלתה במחלה אונקולוגית, ומצד שני חמותו בת ה-90 לקתה באלצהיימרה, כשבתווח הוא מסייע גם לילדיו. "פשוט קרסתי", הוא מספר בגילוי לב. "פניתי

26.76x22.38	3/3	5	עמוד	24 שעות	10/12/2013	40069229-2
דפנה שבילי זה - 5572340						

מה הם היו אומרים: "זיקנה היא לא כל כך רעה בהתחשב באלטרנטיבה" | מוריס צ'וליאר

צילי: "זה עולה לנו 12 אלף שקל בחודש. גם אני וגם בעלי עובדים, אבל אנחנו פשוט מתרסקים כלכלית. לקחנו הלוואות ועוד הלוואות, אבל גם אותן צריך איכשהו להחזיר"

ולבני משפחתו. "לאזרח הרגיל אין מושג מהם החוקים ומהן הזכויות שמגיעות להורים מחברות הביטוח ומהביטוח הלאומי", אומרת **מור** "הגיע אלינו למשל נכד שמטפל בסבו ובסבתו בני ה-90 משום שהוריו נפטרו. הוא סיפר לנו שלבני הוג הקשישים אין אפשרות לממן עוברת זרה או מקום בבית אבות, ומכיוון שכל אחד מהם במצב תפקודי שונה – לכל אחד מגיע מימון מגורם אחר ברשות. נכנסנו לפעולה מול הרווחה ומשרד הבריאות ואיכשהו מצאנו להם פתרון משותף, אבל יש מקרים רבים שאפילו לנו קשה לפתור". אבי וצילי, בני זוג מכפר-סבא, מממנים את הלימודים האקדמיים של בנם הבכור, ובמקביל

פטית בהחלטה. במצב שכזה עולה השאלה האם רצוי לעשות בכלל ביטוח סיעודי, או שמוטב לנסות לשים את הכסף באיזו קרן חיסכון כדי לשלוט בו בבוא הזמן ולא להיות תלוי בחברות הביטוח ובשיטת "מצליח" שלהן.

למרות ניסיונה, **רפנה מור** (<http://www.goldenroads.co.il>) ממליצה לא לוותר. "הבני טוח הסיעודי חוסך פנייה למשרד הבריאות בעת הצורך", היא אומרת. "אבל צריך לדעת מתי לעי שות אותן, מכיוון שכשהאדם כבר חולה זה מאוחר מדי. אני גם לא מתנגדת לכפל ביטוחים – פרטי ודרך קופת החולים".

דני טל, מנכ"ל חברת "פורשור מומחים", המרכות מומחים למתן חוות דעת וייעוץ בנושאי ביטוח ופיננסים, סבור אף הוא שאין מנוס. "ברור שצריך לעשות ביטוח סיעודי", הוא אומר, "אבל צריך להקפיד לעשות אותו כהלכה, אחרת משלמים כסף לחינם במשך שנים. האופציה של לשים כסף בצד בחיסכון לא טובה, כי בשום קרן אי אפשר לקבל תשומה של מיליוני שקלים למשך שנים".

מה עוד אפשר לעשות? **מור** ממליצה לשקול בחיוב "בית הורים סיעודי", כלומר, בית אבות. בפתרון הזה בחרו בני משפחתו של אבי שפריצה, בן 56, שעבר שלושה אירועים מוחיים משמעותיים. **רפנה** הציעה כפתרון זמני שאנסה לעבוד לדיור מוגן", הוא אומר. "הניסיון הפך מהר מאוד לפתרון קבע עבודה. ללא ספק זה היה הפתרון הכי טוב במצב שהייתי בו – נטל על המשפחה, על הילדים שלי. אגב, בעבר שימשתי כמפקד משטרת פתח-תקווה ולכן אני מקבל פנסיה של המשטרה. בנוסף יש לי גם ביטוח סיעודי של המשטרה, אבל אני לא זכאי כרגע לקבל אותו מכיוון שאני לא מוגדר סיעודי. משמע, אני שולט בצרכי, מתרחק ומתלבש לבד. מבחינתם אני בסך הכל 'תשוש נפש', ולכן לא מקבל את הפוליסה שלי".

במקביל מסייעת **מור** לבני המשפחה לברוק את כל האופציות למימון באמצעות המדינה. אבל האוכלוסייה הולכת ומזדקנת, ומספר הלקוחות שלה הולך ועולה. בעוד כמה שנים, אם תימשך העלייה בתוחלת החיים, נתעודד בבוקר אחד ונגלה שכולנו באותה סידה, טובעים, ואין מי שיושיע, אלא אם המדינה תעשה סדר בביטוחים הרפואיים והסיעודיים. עד אז לא בטוח שכדאי לחגוג את העובדה שנחיה יותר שנים מאשר הורינו. ●

צילום: גיל נחשתן

הביטוחים הסיעודיים הם נושא כאוב. כארבעה מיליון ישראלים שעשו ביטוח שכזה בטוחים שהם יכולים לישון בשקט, אולם כאשר הם תובעים את חברת הביטוח כדי לקבל את כספם – רבים מהם נתקלים בסירוב.

לרוב משתמשות חברות הביטוח בטקטיקה הידועה: "לא סיפקת לנו את כל הפרטים לגבי כשל בריאותי כשמילאת את הפוליסה". במקרים אחרים טוענות החברות שהמבוטח בכלל לא עומד בקריטריונים כדי להיות מוגדר "סיעודי". התוצאה: מחצית מהמבוטחים שתביעתם נדחת פשוט נכנעים ואפילו לא מנסים להיאבק מש-

החליטו לסייע לבתם הצעירה בחתונתה הקרבה. כשכבר החלו לכלכל את צעריהם כדי לא לפשוט רגל, לקה אביה של צילי באירוע מוחי. "נאלצנו להעביר אותו לדיור מוגן במחלקה הסיעודית לאשפוז מלא", היא אומרת בכעס, "מה שעולה לנו יותר מ-12 אלף שקל בחודש".

כמו במרבית המקרים בכתבה, גם לאב יש בייטוח סיעודי, אבל בתו כבר מיואשת מהמאבק מול חברת הביטוח. "גם אני וגם בעלי עובדים, אבל אנחנו פשוט מתרסקים כלכלית", היא אומרת. "לקחנו הלוואות ועוד הלוואות, אבל גם אותן צריך איכשהו להחזיר".

הורים בישראל: ככל שהאוכלוסייה מזדקנת, הג' טל נופל על הילדים, שרק רוצים לעזור להורים שנכוחים הם חיים. "הילדים רק רוצים לתת כבוד להורים ולא רוצים להחזיר מהם כלום", אומרת אירית. "אבל השגרה הקשה משתלטת והופכת את זה למצב בלתי אפשרי ובלתי נסבל".

סבא, סבתא, ילדים

מי שעוזרת לאנשים כמו ראובן ואירית זו **רפנה מור** בעלת חברת **רפנה שבילי זהב**, שמעניקה בחינם שירותי ייעוץ, הכוונה ולייווי לקשיש